

vidi, kako se godi onim, ki vzbajajo našo mladino, in naj stopi na stran učiteljstva. Ako si reši šolo in učiteljstvo, si reši svojo bodočnost. Prvi žrtvi pa — blag spomin.

Bojkot.

Vsako leto ob tem času zapojo klerikalne bojkotne strune. To je s stališča klerikalne samogolnosti razumljivo. Sedaj se obnavlja naročnina na liste, in klerikalcem je treba nebo in hudiča klicati na pomanjanja, da z nadprirodnimi silami ujamajo nekaj naročnikov, ki jih z zvijačami, z lažmi in z drugimi takimi lepimi rečmi odjedno drugemu časopisu.

Že večkrat smo imeli žalostno priliko konstatirati, da je klerikalcem dovoljeno razglasiti bojkot, kakor da zanje ne eksistuje noben zakon in noben državni pravnik. Mi tega seveda ne smemo, ker bi nas takoj pobobili; klerikalci pa so država v državi in oni lahko neženirano delajo tudi tako, kakor je to v popolnem nesoglasju z veljavnimi zakonitimi določili. Kakor povsod pri nas, tako imajo tudi glede bojkotnega gibanja dvojno mero: eno za klerikalce, drugo za neklerikalce.

Kaj so že klerikalci poizkusili, da bi uničili »Učiteljsko tiskarno«, naš list, »Popotnika«, »Zvonček« in vse naše naprave in vsa naša podjetja? Tega ni mogoče ob kratkem povedati. Izmaznili so celo na način, ki je lasten tatovom, šolske tiskovine iz naše zaloge, da so vzorce potem porabili v »Katoliški tiskarni«. Denuncirali so našo tiskarno tvornicam papirja, češ da je ustavila izplačila, samo da ji vzamejo kredit. Takim dejanjem pravijo v navadnem življenu lumperjalu! Še s strupom naj začno in s Štruklevimi brušenimi noži!

Ustanovili so »Slovenskega Učitelja«, da bi delali našim listom konkurenco. Ko pa smo mi začeli zgolj iz potrebe izdajati »Zvonček«, so zagnali velikansko vpitje in ga ženo vsa leta do današnjega dne: list je brezverski! Ven z njim!

Tako se glasi ta klerikalna bojkotna pesem že 14. leto. In zvest svoji starinavadi, je temu bojkotnemu gibanju posvetil »Slovenec« takoj 1. številko tega lista, pišoč doslovno: Hoteli so svoj čas izpodričniti ali vsaj oškodovati mladinski list »Vrtec«, zato so ustanovili nov list »Zvonček«. Ne spuščamo se v kritiko o notranji vrednosti tega lista, poudarjamo le, da ga že to dovolj komprotimira, ker izhaja v »Učiteljski tiskarni«, v tem zastrupljenem ozračju, kjer se kujejo najgrše psovke zoper vse to, kar nam je sveto in dragoo; in vse te podle napade podpira, vsaj gmočno, tudi »Zvonček«. Pa saj že otreke priganka k bojkotu, ko vedno ponavlja na platinach z debelimi črkami: »Svoji k svojim!«

Ampak ta »Slovenčeva« logika! On proglaša bojkot, pa pravi v isti sapi, da ga mi proglašamo! To je ravno tako, kakor povest o tistem tatu, ki je bežal in kričal, da lovi tata!

Kaj naj odgovorimo na take klerikalne hudobije?

Ni treba nič besed — treba je dejanj! Našim podjetjem je treba podpare, našim listom naročnikov — potem nas ne uniči vsa zelena klerikalna zavist in brezmejna, hudobna, škodoželjna zlobnost!

Vsi moramo na delo! Vsi — od prvega do zadnjega! Agitirajmo, sami naročujmo, sami pridobijavmo naročnikov! Od hiše do hiše! Število novih naročnikov se mora pomnožiti na stotine! »Učiteljski Tovariš«, »Popotnik«, »Zvonček« morajo povsod, kjer bivajo nam prijazni in naklonjeni ljudje!

To bodi klerikalnemu bojkotu najlepši, najboljši odgovor — odgovor dejanja!

Zlasti okrajna učiteljska društva morajo takoj na vztajno delo! Od njih bomo zahtevali strog odgovor!

Kako cenijo Slomškarje?

Tam na Dolenjskem je služoval tovariš, ime na razpolago, dobrohoten mož, ki je živel vzorno, zgled celi fari. Prijetno mu je bilo le »strebarstvo«, zato se je vedno potapljal v mislih, da mora postati najprvo nadzornik, potem deželni in državni poslanec. Kar iz glave mu niso šli ti lepodeči bodoči naslovi. Da pa to dosegže, mu treba postati Slomškar. In postal je veren sluga Nadslomškarja Jakliča. Trebalo je pokazati vsestransko delo nad »dobrim ljudstvom«. In delal je pri vseh katoliških organizacijah, sosebno pa mu je bila pri srcu posojilnica. Ljudje so spoznali v učitelju nesebičnega, požrtovalnega moža in ga spoštovali. Pošten človek bi sodil, da ga bo domači župnik kot vrlega sobojevnika za »katoliške« organizacije vneto podpiral. Zgodilo se je nasprotno. Tovariš je užival med ljudmi prevelik ugled, večji kot župnik. »To pa vendar ne gre,« si je mislil župnik in začel proti učitelju intrigrati. Zaradi neke male napake v posojilnici, ki je pa učitelju ni zatrivil iz kake sebičnosti, je nastal ogenj

v strehi. Udrihalo so pri sejah po njem, in prej učitelju vdano ljudstvo je potegnilo z župnikom. In splaval je po vodi prvi blesteči naslov: c. kr. okr. šols. nadzornik. Učitelj, ki je v smislu katoliške organizacije žrtvoval ves prosti čas za njeno korist, je postal osamljen. Naprednjaki so se mu muzali, klerikalci pa so se ga ogibali. Ni mu kazalo drugače, da je prosil za drugo mesto, ki ga je tudi dobil, saj v Ljubljani še niso tako nehvaležni. In ta dobrski učitelj še vedno osrečuje ljudstvo z organizacijami. Kdo ve, če mu ne bodo klerikalci tudi na novem mestu plačevali z nehvaležnostjo. Ivan, varuj se jih!

Da pa se drastnejše dokažem, koliko cenijo klerikalci svojega somišljenika učitelja, evo vam resnično dogodbico, ki se je vršila v času, ko so obhajali na Dunaju evharistični kongres. Z veliko vnečno je vabil tovaris Štrukelj svoje somišljenike na dunajski shod. Precej jih je šlo na Dunaj, da se tam pokrepčajo in utrdijo v naukah svete vere. V času, ko je trajal kongres, pa se je pripeljal na Kranjsko, lepo rejen župnik, bogat mož, ki ima na Dunaju veliko hišo. Dragocen brižljantov prstan mu je krasil elegantno roko. Posetil je znano mu rodovino, in začel se je slediči dygovor:

Gospa: »To je lepo, da nas obiščete. Kako se Vam godi na Dunaju v Vaši krasni hiši?«

Zupnik: »Hvala, prav dobro. Stanovanje sem odstopil gg. duhovnikom, ki so sedaj na kongresu, jaz pa sem prišel obiskat ljube Kranjce. Bojim se samo, da bi mi gospodje stanovanje ne pokvarili.«

Gospa: »Ali ste kuharico pustili na Dunaju? Gotovo bo stregla gospodom.«

Zupnik: »Ne, kuharica je prišla z mano.«

Gospa: »Kdo bo pa snažil obleko in črevlje gospodom duhovnikom?«

Zupnik: »Kdo drugi kot učitelji; čemu pa so jih vzeli gospodje s sabo?«

In zardela je gospa, tako jo je bilo sram.

Kaj pravite k temu dialogu, g. Štrukelj?

Vlagajte prošnje!

V ljubljanski okolici je razpisanih do 31. januarja 1913 21 službenih mest, med temi sedem mest v Spodnji Šiški, pet na Viču, po eno mesto v Brezovici, na Dobrovici, v Horjulu, v Zalogu, v St. Juriju, Škocjanu, v Rakitni, v Zapotoku in Želimljah. V kamniškem okraju je razpisanih sedem mest. Tovarišice in tovarishe pozavamo, naj prosijo! Nikar se ne izgovarjajo: »Saj ne bom dobil, ker nisem Slomškar!« Posebno opozarjam dobro kvalificirane in starejše tovarishe in tovarishe na službenih mestih v Sp. Šiški in na Viču. Krajni šolski sveti so tu v naprednih rokah in ti bodo sestavljali terno predloge. Videli bomo, če bo potem deželni šolski svet imel zopet drzno čelo, imenovati druge, izven terne stope. Pravimo vam, prosimo, da bomo imeli dovolj dokazov, da deželni šolski svet postopa pristransko, ako imenuje samo tiste, ki so tiskani v kodeljaju Slomškarjev!

Razdelitev draginjskih doklad.

Kranjski deželni odbor je »po previdnosti« draginjske doklade učiteljstvu tako-le razdelil:

Okraj Brdo:

† Šarc Hrvinka v Moravčah	20%
De Toni Ana v Dobi	10%
† Grebenc Ana v Čemšeniku	25%
† Poženel Matilda v Dolskem	20%
† Stare Marija v Blagovici	25%
† Bitenc Marija v Ihanu	20%
Korban Ivana v Dolu	10%
† Cegnar Ivana v Vrhopolu	25%

Okraj Cerknica:

† Medic Marija v Cerknici	10%
Bojc Štefanija v Cerknici	10%
Peče Marija v Cerknici	10%

Okraj Črnomelj:

Znanec Marija v Starem trgu	10%
Mencinger Lucija v Dragatušu	10%
Završan Frančiška v Dobrljih	10%
Draksler Adam v Planini	10%
† Primožič Josipina v Črnomelju	25%
Mikolič Ludvik v Črnomelju	10%
Bukovic Ljudmila v Črnomelju	10%
Kordiš Aleksandrina v Vinici	10%
Peterlin Marija v Radencah	10%
Polljak Felicita v Stari Lipi	10%

Okraj Idrija:

Jelenc Marija v Godoviču	10%
† Močnik Marija v Žireh	20%

S taznamovani so člani »Slomškove zveze«, oziroma klerikalnega mišljenja, — »Križ nas loči. Ce je bil pa kdo po nedolžnem križan, naj se zglaši, da mu odvzamemo križ, ali mu pa pomagamo težki križ nositi.«

Podobnik Leopoldina v Gorj	10%
† Tratnik Franc v Črem Vrh	25%
† Kos Henrika v Črem Vrh	20%
† Kogej Leopoldina v Vojskem	25%
† Gabrovšek Ivan v Sp. Idriji	20%

Okraj Ilirska Bistrica:

Dolgan Marija v Zagorju	10%
† Sušel Katarina v Zagorju	25%
Mauer Frančiška v Semblih	10%
† Baša Alojzija v Premu	20%
† Tomšič Olga v Trnovem	20%
† Trampuš Lucija v Vrbovem	25%
† Trampuš Alojzija v Vrbovem	20%
† Cigoj Marija v Harijah	25%
† Oranič Helena v Podstenjem	25%

Okraj Kamnik:

Bergant Pavla v Spitaliču	10%
† Albrecht Antonija v Mekinjah	20%
Birc Dominik v Vodicah	25%
† Trošč Angelja v Vodicah	20%
† Bole Zinka v Domžalah	25%
Štefančič August v Kamniku	15%
† Pogačar Andrej v Kamniku	25%
† Klančar Augusta v Kamniku	25%
† Odlasek Marija v Kamniku	25%
† Čenčič Angela v Kamniku	20%
† Kenda Angelja v Kamniku	20%
† Fiser Helena v Kamniku	20%
† Kralnar Marija v Kamniku	25%
† Krištof Anton v Radomljah	25%
† Grom Franja v Zg. Tuhinju	20%
† Kocijančič Julijana v Trzinu	25%
Grkman Emilia v Mengšu	10%
† Dežman Pavla v Mengšu	20%
† Koman Maks v Domžalah	25%
† Grčar Angela v Kouendi	25%
Potočnik Pavla v Komendi	10%

Okraj Kočevje:

† Peterlin Alojzij v Fari	25%

<tbl_r cells="

Šolske potrebščine Marija Tičar

vse vrst priporoča cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 26
(nasproti „Zlate kaple“).

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke! Postrežba točna!

† Vilhar Katarina v St. Petru	20%
† Misel Ema v Košani	25%

Okraj Radeče:

Okorn Reg. v St. Jurju pod Kumom	10%
† Rogel Stanislava v Boštanj	25%
Reil Severa v Boštanj	15%
† Pirkovič Ludvik v Svinjem	25%
† Pirkovič Rozi v Svinjem	25%

Okraj Radovljica:

† Kadunc Anton v Dobravi	25%
Dlviček Angelka v Blejski Dobravi	10%
Siračnik Hermína v Breznici	10%
Potočnik Uršula v Breznici	10%
† Pleučar-Božič Ana v Kropi	10%
† Žemljan Franja v Boh. Bistrici	25%
† Javoršnik Josipina v Boh. Bistrici	25%
Bizjak Verica v Srednjivasi	10%
† Gans Karolina v Srednjivasi	25%
† Fatur Apolonija v Mošnjah	25%
† Zevnik Ana v Zg. Gorjah	20%
Hlath-Razinger v Radovljici	10%
Bedenk Franja v Kamni Gorici	10%
Verner Olga na Bledu	10%
† Arch Josipina v Boh. Belli	25%
† Jocic Ivan v Koprivniku	10%
Blažič Karol v Poljščah	10%
† Vračič Terezija v Lesah	20%

Okraj Ribnica:

† Župančič Elizabeta v Gori	20%
† Beniger Viljemina v Ribnici	10%
† Hladnik Leopold v Ribnici	20%
† Tomc Marja v Ribnici	25%
† Šiška Ana v Ribnici	10%
† Šviger Justina v Dolenjivasi	25
† Kromer Karolina v Dolenjivasi	20%
† Mrhar Ivana v Dolenjivasi	20%
Kovač Ljudmila v Loškem potoku	10%
Einspieler Marija v Loškem potoku	10%
Vrezec Vida v Loškem potoku	10%
† Janežič Franc v Loškem potoku	10%
† Podboj Terezija v Loškem potoku	20%
† Lapajne Berta v Vel. Pojana	20%

Okraj Senožeče:

Smerdu Katarina v Senožečah	10%
Plano Leopoldina v Senožečah	10%
Kalin Julija v Vremah	10%
† Lampič Pavla v Hruševju	25%

Okraj Škofjeloka:

Zahrastnik Vinko v Škofjeloki	10%
Lampe Josip v Škofjeloki	10%
† Vidic Viljemina v Poljanah	25%
Ras Marija v Poljanah	10%
† Peče Ema v Selcah	25%

Okraj Trebnje:

Schott Ernestina v Dobrničah	20%
Sever Franja v Dobrničah	10%
† Nagode Angela v St. Lovrencu	25%
† Orel Ivana v Mirni	25%
† Logar Ivana v Selu	25%
Specler Friderika v Trebnjem	10%

Okraj Tržič:

† Grmudner Zofija v Tržiču	25%
--------------------------------------	-----

Okraj Vel. Lašče:

Zebre Frančiška v Dobrepoljah	10%
† Keršič Franc v Dobrepoljah	25%
† Odilek Josip v Dobrepoljah	25%
Virk Antonija v Dobrepoljah	15%
† Martinc Adela v Dobrepoljah	25%
† Schweiger Viktor v Dobrepoljah	20%
† Rigler Karolina v Sv. Gregorju	20%

Okraj Vipava:

Borštnar Ljudmila v Vipavi	10%
Kos Julija v Col-Podvelbu	10%
† Uršič Marija v Vrhpolju	25%
† Grilo Marija v Vrabčah	25%
† Kalan Maksimilijan v Budanjah	25%
Vadnal Leopoldina v Lozicah	10%
Uršič Viktorija v Podkraju	10%
Škafa Anton v Podragi	10%
Mahorčič Marija v Sturjah	10%
† Bole Marija v St. Vidu	25%

Okraj Višnjagora:

† Lobe Henrik v Krki	25%
Strauss Marija v Krki	25%
† Hainer Friderika v Krki	25%
Kalin Marija v Vek. Gabru	10%
Seme Helena v Polci	20%
Gorišek Karol v Zatični	20%
† Polak-Krašovec Marija v St. Vidu	20%
Jevnikar Lovro v St. Vidu	20%
Ivana Dolinšek v Polju	20%

Okraj Vrhnik:

† Novak Marija v Polhovem Gradcu	25%
Randl Antonija v Polhovem Gradcu	25%
Babnik-Rayter Marija v Horjulu	25%
Mlakar Marija na Vrhniku	10%
† Strekelj Ivan na Vrhniku	25%
Šifrer Emil na Vrhniku	10%
Petrič Angela na Vrhniku	10%
† Marinčko Marija na Vrhniku	25%
Smolik Marija v Blatni Brezovici	20%

Književnost in umetnost.

Književno naznanilo in vabilo na naročbo. Dogodilo se je že nekolikokrat, da sem poslal na početna šolska vodstvo vabilo na naročbo tega ali onega svojega dela, toda nekateri šolski vodje niso dali krožiti pri učiteljstvu svoje šole mojega vabilo in naročilnice, najsi sem jih zato iz-

rečeno prosil. Tako n. pr. so se pri moji otroški spevogri »Kosova gostija« nekateri tovariši pismenim potom hudovali nad menoj, češ, zakaj jim ne pošljem omenjeno spevogr., ko vendar vem, da vsoko moje delce vselej radostno sprejmejo itd. Pogledal sem potem »Naročilnico«, vrnjenino mi od šole, kjer dotičnik služuje, in glej, imena svojega zvestega odjemalca, »ki vsako moje delce radostno sprejme«, ni bilo med naročniki, dokaz, da dotični tovariš moje listine niti v roke ni dobil. Da ne bo zopet kakih neprilik, naznanjam tem potom vsem cenjenim naročnikom svojih publikacij, da sem razposlal pred par tedni na posamezna šolska vodstva Štajerskega, Kranjskega in Primorskega naročilnica in okrožnice s sledenim besedilom:

Slavno šolsko vodstvo!

Podpisane je izal pred nekolikimi meseci prvi zvezek »Nabožnih ljudskih pesmi«. Kakor kaže priložena okrožnica, nabira izdajatelj dotične zbirke sedaj naročnike za nadaljnje svoje zvezke (II. in III.). Vzrok, da pošljam omenjeno okrožnico tudi p. n. šolskim vodstvom, je dvojen:

1. Mnogo učiteljev opravlja tudi orglarško službo, in tem bi utegnila prav priti moja zbirka.

2. Učni načrt zahteva od nas, da gojimo v šoli tudi nabožno pesem, šolarske maše pa nam ponujajo potem priliko, da pokažemo, v koliki meri smo zadostili zakonitom zahtevam. Otroci Jibjijo izpremembo, zato mislim, da bodo moje »Štiri cerkvene pesmi za šolarske sv. maše« (2glasno s spremiščanjem orgel, s predigrami in poigrami) pa po 80 v izvod (obična cena 1 K).

Olede cene omenim, da prepustim učiteljstvu »Nabožne ljudske pesmi« po 1 K izvod (obična cena 1 K 35 v) »Štiri cerkvene pesmi za šolarske sv. maše« (2glasno s spremiščanjem orgel, s predigrami in poigrami) pa po 80 v izvod (obična cena 1 K).

V nadi, da primerno izpolnijo naročilnico prav kmalu izročite pošti, se beležim s koleg. pozdravom vdani

Anton Kosi.

Središče, datum poštnega pečata.

V dotični okrožnici se vabi začedno tudi na novo glasbeno delce zgoraj navedenega naslova.

Politiški pregled.